

**KELENN BREZHONEG
D'AN OADOURIEN
BILAÑS DISTRO-SKOL 2009**

**Pol Studi ha Diorren
Arsellva ar brezhoneg
Ebrel 2010**

Hentenn labour

Kaset eo bet an enklask da benn etre an 12/10/09 hag an 19/11/09 war an niver a oadourien enskrivet er c'hentelioù sizhuniek (bloavezh 2009/2010) hag an niver a stajidi (etre Gwengolo 2008 ha Gwengolo 2009). 85% eus ar frammoù o deus respontet d'an enklask. Brasjedet hon eus an niver a dud enskrivet er c'hentelioù brezhoneg evit ar frammoù n'o deus ket kaset o respont evit gallout embann roadennoù hollek war ar c'heleñn brezhoneg d'an oadourien.

SIFROÙ PENNAÑ	3
KENTELIOÙ NOZ : KADARNAET AR C'HRESK	4
Ar c'hinnig	4
NIVER A ZESKIDI : Adlañset eo ar c'hresk goude meur a vloavezh digresk	5
AN NIVER A ZESKERIEN HAG O LEC'HIOU DESKIÑ	7
UR SELL WAR AR 6 VLOAZ TREMENET	13
KENTELIOÙ SIZHUNIEK WAR AL LEC'H LABOUR	15
STAJOÙ	16
AR C'HINNIG STAJOÙ	16
Ar goulenn stajoù	17
KENTELIOÙ DRE LIZHER	20
ROUEDAD DAO	20
Priziañ live yezh an deskidi gant DAO	21
AR C'HINNIG KENTELIOU E-MAEZ BREIZH	22
KLOZADENN : UR C'HRESK DIASUR	23

SIFROÙ PENNAÑ

5 000 den deuet¹ o deus heuliet kentelioù brezhoneg e-kerzh ar bloavezh 2009 dre gentelioù sizhuniek, dre stajoù pe dre lizher, **da lavaret eo +2,5 % e-keñver 2008.**

- **3 570 oadour a heuilh kentelioù sizhuniek** e 2009/2010 : renablet hon eus 3 320 deskard er c'hentelioù noz ha 250 er c'hentelioù kinniget d'ar c'hopridi war o amzer labour.
- **An eil distro-skol da-heul gant ur c'hresk ez eo.**
- Gallout a reer heuliañ kentelioù noz e **167 lec'h e Breizh** e 2009/2010 (170 lec'h deskiñ warlene). Dasparzhet eo al lec'hioù-se etre **152 gumun**² da lavaret eo ouzhpenn **10% eus kumunioù Breizh** (150 e 2008/2009).
- **14 lec'h** nevez zo bet digoret, an hanter anezho en Il-ha-Gwilen hag el Liger-Atlantel.
- **Bresk** eo ar c'hresk evit ar c'hentelioù noz : **digresk** zo e live **an deraouidi** (-11% e Breizh), abalamour da zigresk al live-mañ e Penn-ar-Bed dreist-holl (-22%). E 2008 a oa bet ur bloavezh digeriñ gant kalzik a lec'hioù nevez, n'eo ket bet heñvel e 2009.
- En **Il-ha-Gwilen** ez eus bet lakaet un harz d'an digresk en distro-skol-mañ : **kresk brasañ Breizh e-keñver an dregantad** (+12%).
- **Muioc'h** a zeski di er c'hentelioù noz zo **en Aodoù-an-Arvor eget er Mor-Bihan hag e bro Naoned eget e bro an Oriant** abaoe an distro-skol-mañ.
- **Bro Brest** eo ar vro a vod **ar muiañ a zeski di er c'hentelioù noz** : 660. Enni eo bet ar c'hresk brasañ ivez (dreist-holl e KK bro an Hirwazh).
- Emañ **meurgêrioù Brest ha Roazhon a-rampo** gant war-dro 250 desker.
- **Roazhon** a chom a-bell ar gumun ma kaver **ar muiañ a oadourien** a zeski brezhoneg, gant 200 skoliad er c'hentelioù noz. **Naoned eo an eil.**
- **2 lec'h stummañ** zo bet digoret evit ar stajoù hir, an hent efedusañ evit stummañ yezherien buan : e Douarnenez gant Roudour hag e Gwengamp gant Stumdi.
- **1 075 stajiad** zo bet e 2008/2009 : an darn vrasañ anezho o deus heuliet stajoù ur sizhunvezh. Met nebeutoc'h int eget e 2007/2008, abalamour d'an digresk er stajoù sizhuniek just a-walc'h (-17 %). Kresk zo gant ar stajoù hir hag ar stajoù dibenn-sizhun.
- **An div drederenn eus ar stajidi ur sizhunvezh** o deus heuliet stajoù aozet e-kerzh an hañv.
- **350 den** a zeski dre lizher.

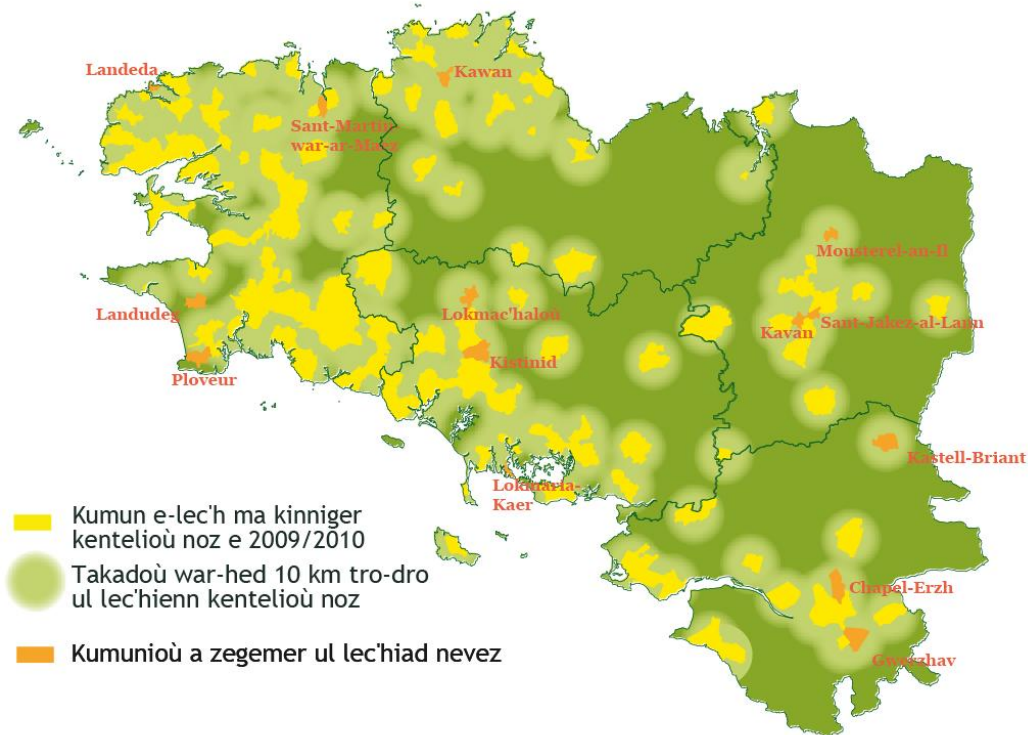
---

¹ Un den a c'hall bezañ bet kontet meur a wech en hollad-se (un den a c'hall heuliañ kentelioù noz ha stajoù e-kerzh ar memes bloavezh da skouer).

² En ur gumun e c'hell bezañ meur a lec'h deskiñ.

KENTELIOÙ NOZ : KADARNAET AR C'HRESK AR C'HINNIG

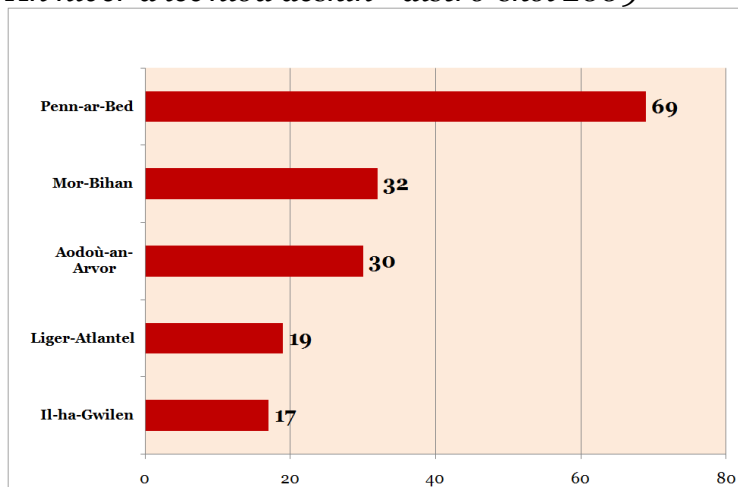
Kentelioù noz Bloavezh 2009/2010

Renablet ez eus bet 167 lec'h deskiñ en distro-skol-mañ, dasparzhet etre 152 kumun. Mont a ra ar c'hinnig war raok : nebeutoc'h a lec'hioù serret (10 lec'h serret pe diblaset) eget ar c'hentelioù nevez digoret (14 lec'h nevez).

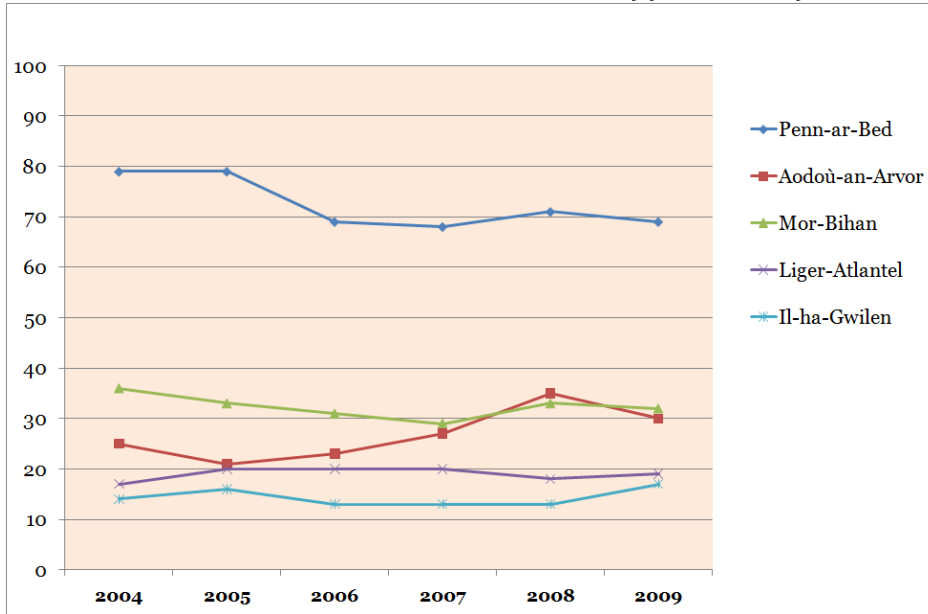
Penn-ar-Bed a chom an departamant m'emañ an tostañ ar c'hinnig kelenn d'an dud deuet. Evel e distro-skol 2008 eo fonnusaet ar c'hinnig e Penn-ar-Bed ha gwir eo ivez a-hed **an hent Naoned-Roazhon** hag a vod **tost an hanter eus al lec'hioù nevez digoret** en distro-skol.

An niver a lec'hioù deskiñ –distro-skol 2009

Er penn a-raok emañ Penn-ar-Bed c'hoazh : kentelioù a zo en departamant a-bezh (nemet e KK Menez Are), ar pezh n'eus ket er Mor-Bihan hag en Aodoù-an-Arvor m'eo diorroet mat e lodenn gornôg an departamant hepken (s.o kartenn ar c'hinnig). Par-ha-par emañ al Liger-Atlantel hag an Il-ha-Gwilen tamm pe damm.

Emdroadur an niver a lec'hioù deskiñ etre 1998 ha 2009

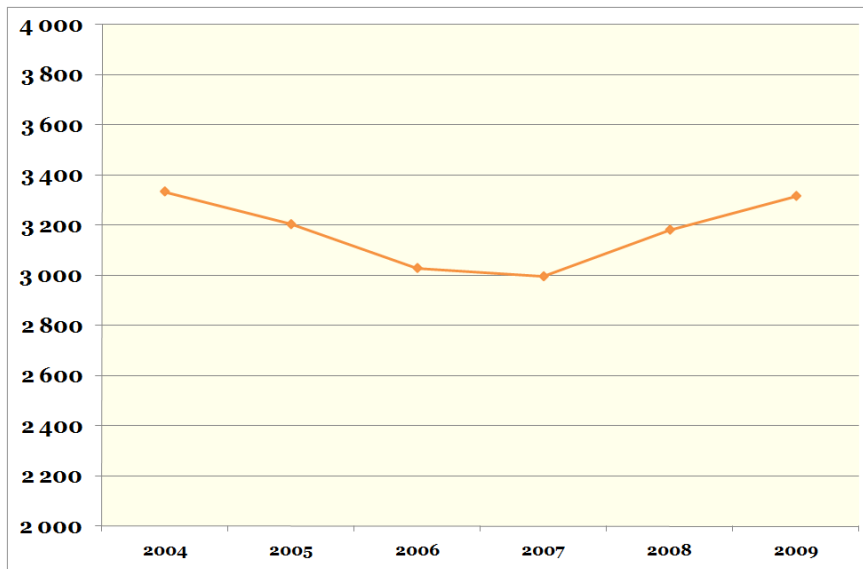

Deuet eo a-benn ar frammoù da virout o lec'hioù deskiñ war hir dermen : ar memes niver a lec'hioù zo en departamantoù dre vras e 2009 ha 5 bloaz zo.

E 2009 evel pemp bloaz zo ez eo kinniget tost an hanter eus al lec'hioù deskiñ gant frammoù a vicher. Disheñvel eo bet emdroadur ar c'hinnig gant ar frammoù-se avat etre 2004 ha 2009 : kinnig a ra Sked e Penn-ar-Bed pe Al Levrig en Aodoù-an-Arvor muioc'h a lec'hioù deskiñ p'eo stabil an niver a lec'hioù kinniget gant Kentelioù an Noz el Liger-Atlantel. Kinnig a ra Mervent e Kerne nebeutoc'h a lec'hioù deskiñ e 2009 eget 5 bloaz zo : 2 lec'h a ginnig e kêr Kemper pa oa 6 e 2004 da skouer. Chom a ra ar framm a vod ar muiañ a gentelioù noz e Breizh hiziv an deiz evel 5 bloaz zo avat.

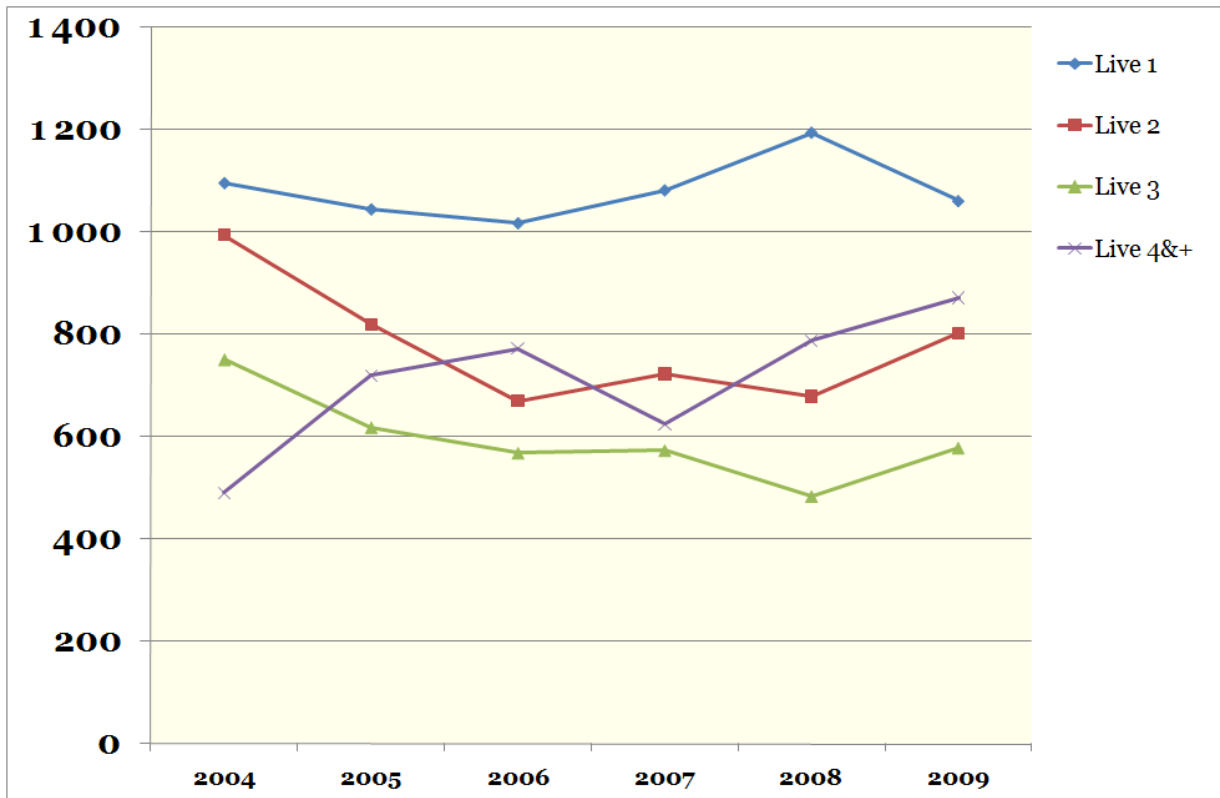
NIVER A ZESKIDI : ADLAÑSET EO AR C'HRESK GOUDE MEUR A VLOAVEZH DIGRESK

An niver a dud deuet er c'hentelioù noz e Breizh

An eil distro-skol gant ur c'hresk eo. Digresk zo bet etre 2004 ha 2007. Adkresk a oa bet e 2008, e Kerne dreist-holl, diwar youl Mervent da grouiñ lec'hioù nevez; levezonet eo sifroù ar bloaz-mañ gant se c'hoazh. Adkavet eo bet live 2004 : kement a zeskidi zo e 2009 ha pemp bloaz zo.

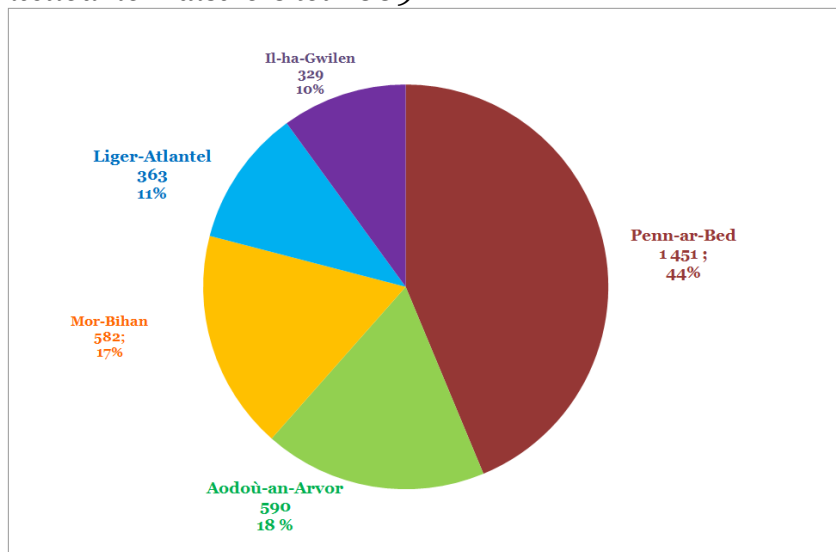
Daougementet eo bet an niver a zeskidi e live 4 &+ er 5 bloaz diwezhañ, ar pezh a dalvez ez eus muioc'h a dud oc'h echuiñ gant o stummadur ha neuze muioc'h a vrezhonegerien stummet hiziv an deiz eget 5 bloaz zo.

Muioc'h a dud enskrivet el liveoù 2 ha 3. Er bloaz-mañ e tenn gounid al liveoù 2 ha 3 eus ar strivoù bet graet warlene da zigeriñ kentelioù nevez. Ur sin kalonekaus eo evit stummañ muioc'h a yezherien er bloavezhioù a zeu.

Bresk eo ar c'hresk hollek e gwirionez : un digresk nec'hus zo e niver an deraouidi en distro-skol-mañ abalamour d'an digresk e Penn-ar-Bed dreist-holl, hag e bro Gerne en resis. N'eus ket bet er bloaz-mañ kement a lec'hioù nevez digoret ha ma oa bet warlene eno. En em gavout a reer en-dro gant an niver a zeraouidi a oa e 2007 e Breizh. N'eus nemet en Il-ha-Gwilen ez eus lañs gant live an deraouidi, a-drugarez d'al lec'hioù nevez digoret. Stabil eo an niver a zeraouidi en Aodoù-an-Arvor hag el Liger-Atlantel hag un digresk bihan zo er Mor-Bihan.

AN NIVER A ZESKERIEN HAG O LEC'HIOÙ DESKIÑ

Ar skolidi er c'hentelioù noz -distro-skol 2009

Tost an hanter eus an oadourien a zesk brezhoneg dre ar c'hentelioù noz zo e Penn-ar-Bed, an departamant nemetañ goloet mat e-keñver kinnig ivez. An departamant hag a zegemer an daou framm brasañ a zo e Breizh eo ivez : **Mervent** ha **Sked** hag a ro kentelioù da dost un drederenn eus holl zeskiñ Breizh.

Dasparzh an oadourien a zesk brezhoneg zo tost da hini ar skolidi divyezhek : adkavout a reer dreistpouez Penn-ar-Bed da skouer. Diorroet eo bet koulz ar c'helenn divyezhek hag ar c'helenn d'an oadourien gant ar bed kevredigezhel. Kentelioù a vez kinniget e lec'hioù ma vez ur rouedad kevredigezhel kreñv. Gallout a rafe ar frammoù kelenn en em harpañ muioc'h war an elfenn-se ha kehentiñ war an dra-se : broudañ kerent ar skolioù divyezhek da zeskiñ ar yezh.

N'eus nemet ar Mor-Bihan zo gant ur stad disheñvel. N'eo ket ken bras eno pouez ar c'helenn d'an oadourien hag e hini er c'helenn divyezhek. An diouer a rouedadoù kentelioù noz aozet gant frammoù micherel zo en departamant-se zo kaoz d'an diforc'h-se.

Niver a zeskiñ er c'hentelioù noz -Bloavezh 2009/2010

Dep.	Live 1	Live 2	Live 3	Live 4	Live 5*	Hollad	Kresk kriz	Kresk bloaziek e %
22	184	146	132	57	71	590	28	5,0%
29	422	362	216	137	314	1451	50	3,6%
35	123	74	56	42	35	330	34	11,5%
44	123	76	76	29	59	363	19	5,5%
56	210	145	99	58	70	582	3	0,5%
Breizh	1062	803	579	323	549	3316	134	4,2%
Kresk kriz	-129	115	93	-27	82			
Kresk bloaziek e %	-10,8%	16,7%	19,1%	-7,7%	17,6%			

Sifroù war gresk

Sifroù war zigresk

sifroù stabil³

*kavout a reer el live 5 : liveoù uhelañ hag an atalieroù a c'haller kinnig d'an deskidi gant ul live uhel (strolladoù lenn, kaozeadennoù da skouer).

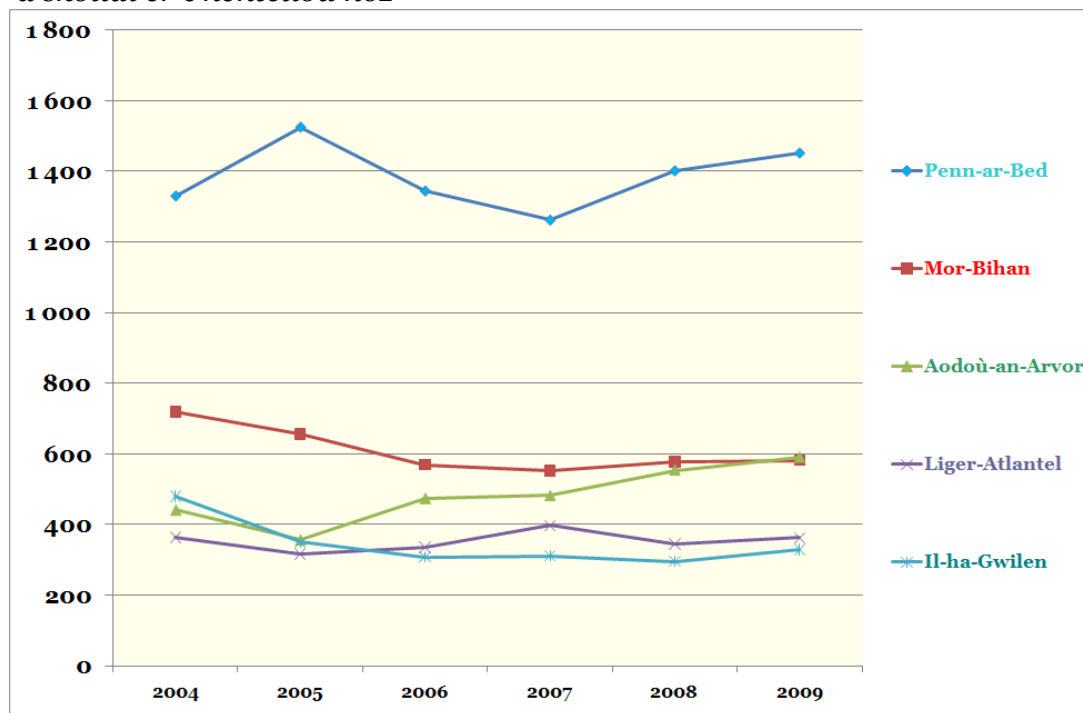
³ Sellet eo ouzh ar sifroù evel sifroù stabil pa vez an emroadur etre -5 ha +5.

Ur c’hresk 4,2% dre vras zo er bloaz-mañ, un tamm bihanoc’h eget e 2008 pa oa 6%. En holl zepartamantoù eo aet an traoù war-raok (ar pezh ne oa ket gwir e 2008 pa oa bet un digresk e departamantoù ar reter (35 ha 44)). Kreñvoc’h eo ar c’hresk en Il-ha-Gwilen eget e lec’h all. Muioc’h a zeskiñ zo bremañ en Aodoù-an-Arvor eget er Mor-Bihan.

Disheñvel eo kresk distro-skol-2009 : **douget eo gant al liveoù 2 ha 3** pa oa douget ar c’hresk gant live an deraouidi e 2008.

Diwar lusk 2008 e kendalc’h ar c’hresk e 2009 met gallout a rafe adkouezhañ er bloavezhioù a zeu. Evit tuta ez eus ezhomm mont da ginnig kentelioù tost d’an dud : ezhomm zo da gaout kentelioù dre garter er c’hêrioù bras, kentelioù d’ar Sadorn vintin, war an deiz e-pad ar sizhun.

An niver a skolidi er c’hentelioù noz

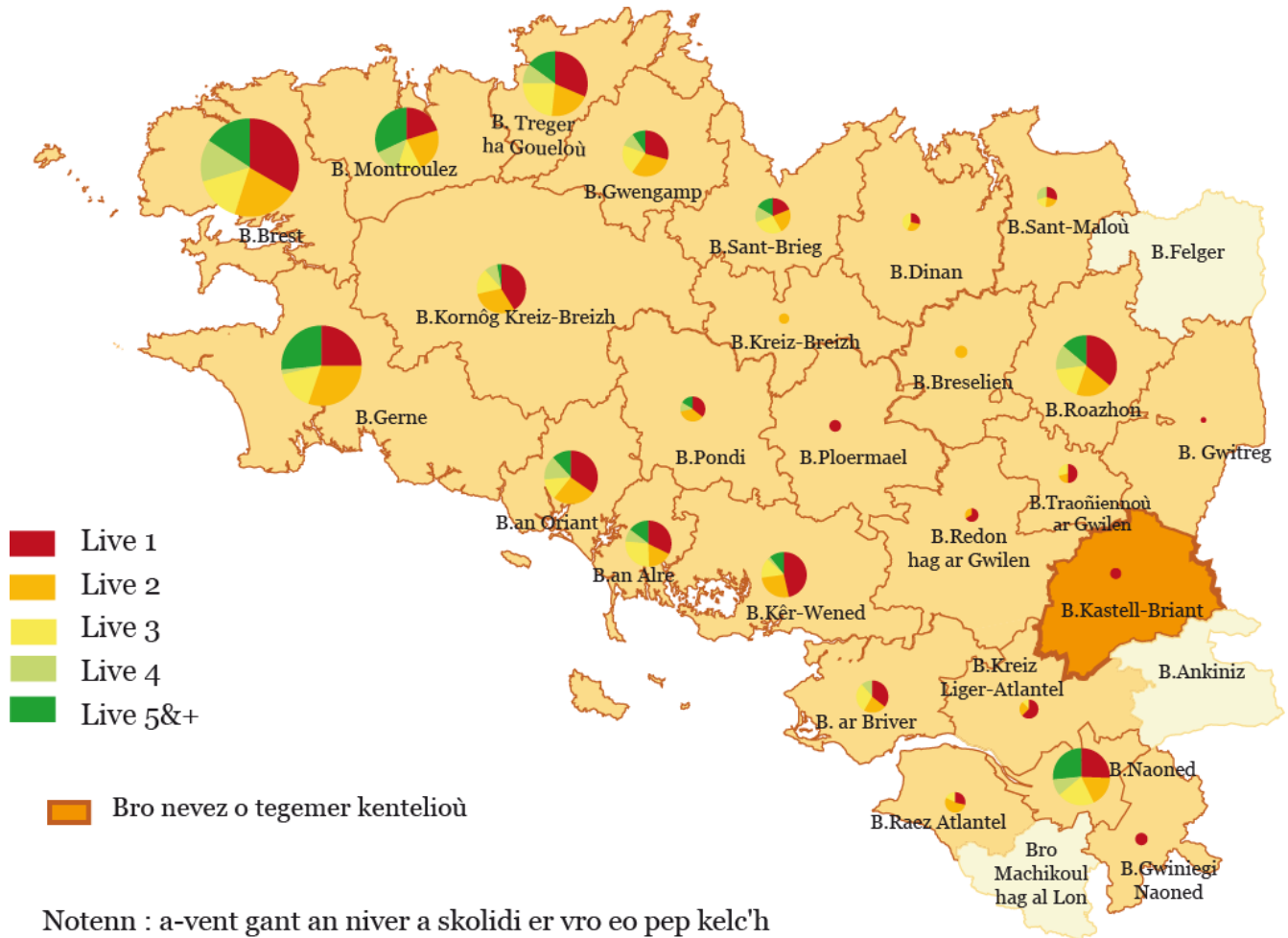

En **Il-ha-Gwilen** ez eus bet **lakaet un harz d’an digresk** en distro-skol-mañ memes tra : ar c’hresk uhelañ en dregantad a gaver aze hag an departamant nemetañ gant ur c’hresk en holl liveoù ez eo. Digoret ez eus bet kentelioù deraouidi e 3 c’humun nevez : Kavan ha Sant-Jakez-al-Lann e-kichen Roazhon hag e Mousterele-an-Il (e norzh Roazhon). A-drugarez da gresk an distro-skol-mañ emañ Il-ha-Gwilen oc’h adaptout e zale war al Liger-Atlantel.

Kenderc’hel a ra **Aodoù-an-Arvor** da vont gant un hent kreskiñ : **an departamant nemetañ ne ra nemet kreskiñ abaoe 2005 ez eo a-drugarez d’a labour kaset da benn gant Al Levrig**. Muioc’h a zeskiñ zo en departamant eget er Mor-Bihan abaoe an distro-skol-mañ.

Ar skolidi er c'hentelioù noz dre vro - distro-skol 2009

Notenn : a-vent gant an niver a skolidi er vro eo pep kelc'h
 Ar broioù kreñv eo ar broioù gant frammoù a-vicher : bro Brest (Sked) , Kerne (Mervent),
 Montroulez (KLT), Roazhon (Skol an Emsav), Naoned (Kentelioù an Noz), Treger-ha-
 Goueloù (al Levrig).

En ur vro ouzhpenn e vez kinniget kentelioù en distro-skol-mañ : **bro Kastell-Briant**. Ne chom nemet 3 bro hep kinnig ebet : bro Felger, bro Ankiniz ha bro Machikoul.
Digeriñ er broioù dibourvez-se a zlefe bezañ **ur pal** er bloavezhioù a zeu.

Pourvezet eo broioù zo hep na vefe skolioù divyezhek enno avat : bro Kreiz Breizh, bro Breselien, bro Traoniennoù-ar-Gwilen, bro Kastell-Briant. Met eno e chom treut awalc'h ar c'hinnig (ur strollad pe zaou evit ur vro a-bezh alies). Ezhomm zo da greñvaat ha da skoazellañ ar c'helenn en tiriadoù-se.

Ar broioù diouzh an niver a dud er c'hentelioù noz – distro-skol 2009

Bro	Live 1	Live 2	Live 3	Live 4	Live 5	Hollad	Emdroadur bloaziek
B.Brest	221	144	101	93	103	662	39
B.Gerne	111	135	71	8	118	443	-13
B.Treger ha Goueloù	91	58	67	29	43	288	33
B.Montroulez	56	62	34	36	88	276	36
B.Roazhon	92	49	44	34	35	254	29
B.Naoned	57	39	47	21	59	223	37
B.an Oriant	68	51	25	28	23	195	-23
B.Kornôg Kreiz Breizh	68	50	28	14	5	165	-25
B. an Alre	47	25	39	13	21	145	33
B.Gwengamp	42	44	30	14	14	144	14
B.Kêr Wened	65	37	20	3	15	140	-12
B.Sant-Brieg	16	19	23	12	14	84	5
B.ar Briver	25	16	21	8	-	70	-9
B.Pondi	15	15	-	5	7	42	-1
B.Raez Atlantel	8	15	5	-	-	28	-15
B.Sant-Maloù	8	6	5	8	-	27	-2
B.Traoñiennoù ar Gwilen	12	5	7	-	-	24	10
B.Kreiz Liger-Atlantel	15	6	3	-	-	24	-7
B.Dinan	6	6	9	-	-	21	-4
B.Redon hag ar Gwilen	8	4	-	-	-	12	2
B. Gwiniegi Naoned	10	-	-	-	-	10	4
B.Breselien	-	10	-	-	-	10	-12
B.Ploermael	9	-	-	-	-	9	-5
B.Kastell-Briant	8	-	-	-	-	8	8
B.Kreiz Breizh	-	7	-	-	-	7	-3
B.Gwitreg	2	-	-	-	-	2	-
Hollad Breizh	1 060	803	579	326	545	3 313	

 Sifroù war gresk

 Sifroù war zigresk

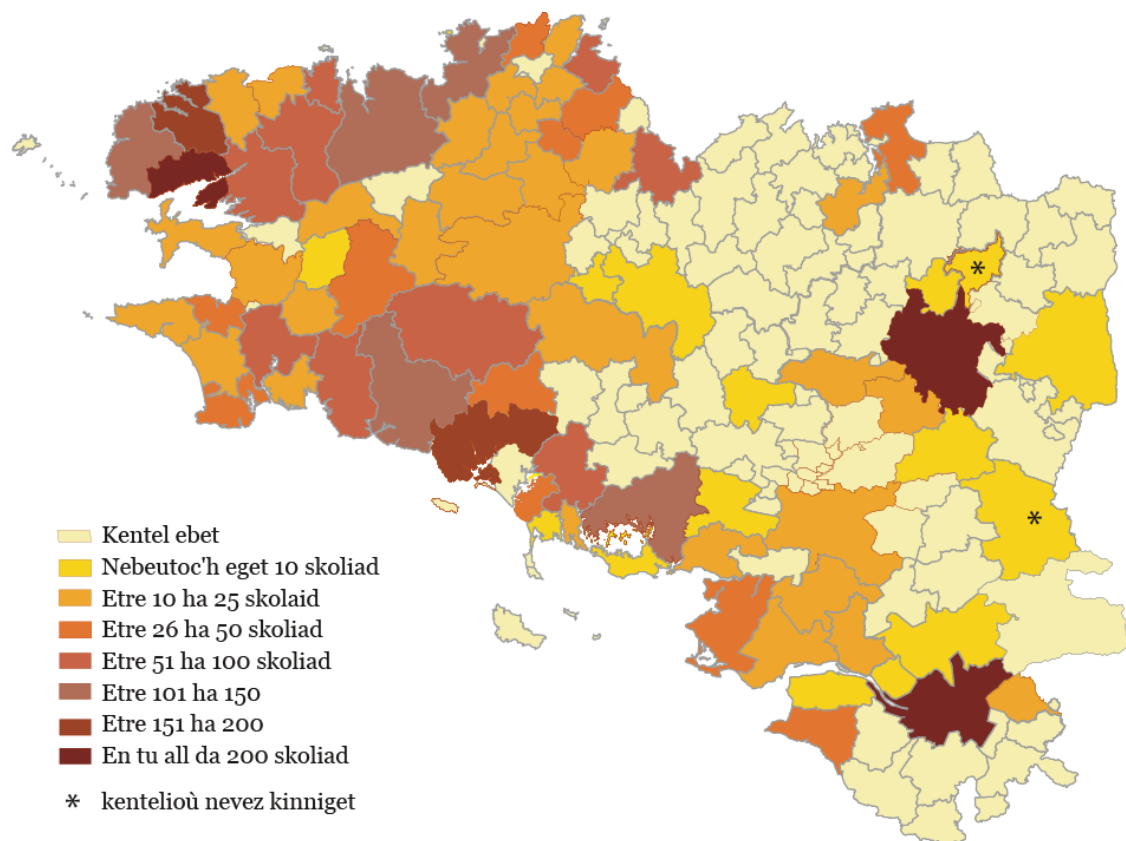
 sifroù stabil*

Bro Brest zo gant 1 drederenn muioc'h a zeskidi eget e bro Gerne. Ganti emañ ar c'hresk brasañ ivez. Kresk mat zo gant bro Montroulez en holl lec'hioù deskiñ, gant ur c'hresk bras e Landivizio hag e Kastell-Paol, ha kentelioù bet digoret e Sant-Martin-war-ar-Maez. Met e kêr Montroulez end-eeun ez eus danvez c'hoazh pa n'eus kinnig ebet d'an deraouidi.

Splann eo an digresk e-touez an deraouidi e bro Gerne : rannet eo bet dre zaou an niver a zeraouidi er vro.

Nec'hus eo stad ar broioù er Mor-Bihan, war-bouez hini an Alre. Muioc'h a dud zo bremañ e bro Naoned eget e hini an Oriant a zo gant unan eus digreskoù brasañ Breizh. Nebeutoc'h a dud a zesk ar yezh e bro Pondi eget e bro ar Briver el Liger-Atlantel.

Kartenn an niver a zeskidi dre framm etrekumunel (DPKE)⁴

Deskiñ brezhoneg a c'haller en ouzhpenn ur framm etrekumunel diwar zaou e Breizh. **2 framm etrekumunel nevez** ez eus kentelioù en distro-skol-mañ : K.K. bro Elvinieg (35) ha K.K. Kastell-Briant (44). 3 framm a zegemer ouzhpenn 200 deskard : **Brest, Roazhon ha Naoned**. Tremenet eo Kumuniezh-kêr Naoned en tu all da vevenn an 200 skoliad en distro-skol-mañ ha tremenet dirak KTK bro an Orient. Chom a ra **8 framm etrekumunel dibourvez e kornôg ar vro** c'hoazh, an darn vrasañ anezho er Mor-Bihan.

Renkadur ar 15 framm etrekumunel kentañ- distro-skol 2009/2010

Renk	DPKE	Live 1	Live 2	Live 3	Live 4	Live 5	Hollad	Emdroadur bloaziek
1	Brest Meurgêr ar Mor	99	48	26	23	46	242	7
2	Meurgêr Roazhon	79	49	44	34	35	241	22
3	KK Meurgêr Naoned	57	39	47	21	59	223	38
4	KTK Bro an Orient	52	43	25	28	17	165	-21
5	KK Plabenneg hag an Aberioù	37	34	36	30	20	157	0
6	KK Bro An Hirwazh	41	24	30	34	7	136	51
7	KTK Bro Kêr-Wened	57	34	8		18	117	-6
8	KTK Lannuon	31	39	23	7	16	116	3
9	Tolpad-kêrioù Bro Montroulez	18	39	16	4	37	114	-8
10	KK Bro Kemperle	30	40	10	8	25	113	-27
11	Tolpad-kêrioù Kemper	18	18	15		46	97	-11
12	KK Bro Landerne-Daoulaz	23	25	9	6	26	89	-7
13	KK Pempoull ha Goueloù	18	19	28	12	10	87	-2
14	Tolpad-kêrioù Bro Sant-Brieg	16	19	23	12	14	84	10
15	KK bro an Alre	20	12	25	13	12	82	-6

■ Sifroù war gresk

■ Sifroù war zigresk

■ sifroù stabil

Emañ **Meurgêr Brest ha Meurgêr Roazhon a-rampo**. Mat eo bet an distro-skol e Meurgêr Roazhon a-drugarez d'al lec'hioù digoret gant ur gevredigezh nevez e Kavan da skouer ha stabil eo an niver a skolidi e Skol an Emsav.

Ar c'hresk brasañ zo gant **K.K. Bro an Hirwazh** (Plougonvelen ha Lokournan dreist-holl) : ur c'hresk a 63% zo bet eno er bloaz-mañ. Moarvat e c'haller ober ul liamm gant ar skolioù divyezhek niverus digoret eno er bloavezhioù diwezhañ, skol Diwan Lokournan peurgetket. Er c'hontrol ez eus un toullad kumuniezhioù-kumunioù ma chom izel ar sifroù (hini Gwened, pe c'hoazh Kemper abalamour d'an digresk bras zo bet e kêr Kemper).

An eil kresk brasañ zo gant **Meurgêr Naoned** : gant al liveoù 1 ha 2. **Ur politikerezh digeriñ** zo bet kaset da benn : e-lec'h sachañ an holl dud da Naoned ez eus bet krouet kevredigezhioù ezel eus Kentelioù an Noz er c'humunioù tro-dro da Naoned. E Naoned ez eus kentelioù tostoc'h d'an dud ivez (kentelioù zo e 6 karter disheñvel).

Gant K.K Bro Kemperle emañ digresk brasañ an distro-skol-mañ pa oa bet tost daougementet an niver a skolidi e 2008. Daoust d'an digresk e chom uhel an niver a zeskidi er gumuniez-kumunioù-se : muioc'h a dud a zesk eno eget e Tolpad-Kêrioù Kemper da skouer.

An dek kumun kentañ diouzh o niver a zeskidi + renk kumunioù pennañ Breizh – Distro-skol 2009

Renk	Kumun	Dep.	Live 1	Live 2	Live 3	Live 4	Live 5	Hollad	Emdroadur bloaziek
1	Roazhon	35	58	49	29	34	35	205	12
2	Naoned	44	21	34	20	13	51	139	9
3	Brest	29	43	23	13		37	116	-
4	Pempoull	22	18	19	18	12	10	77	- 2
5	An Alre	56	11	8	25	13	12	69	- 4
6	Plougerne	29	13	7	14	13	20	67	-
7	Gwened	56	30	15	5		15	65	9
8	Landivizio	29	15		13	10	23	61	23
9	Montroulez	29		12	7		37	56	- 19
10	Kemper	29	11	11	6		28	56	- 15

 Sifroù war gresk

 Sifroù war zigresk

 sifroù stabil

Roazhon eo ar gumun ma kaver ar muiañ a zeskidi (gwir eo ivez evit ar vugale) pell dirak Naoned ha Brest. Tremenet eo en tu all da 200 deskard en distro-skol-mañ. Adkavet eo bet live 2006. Pell emeur eus an 350 deskard a oa e Roazhon 6 vloaz zo avat.

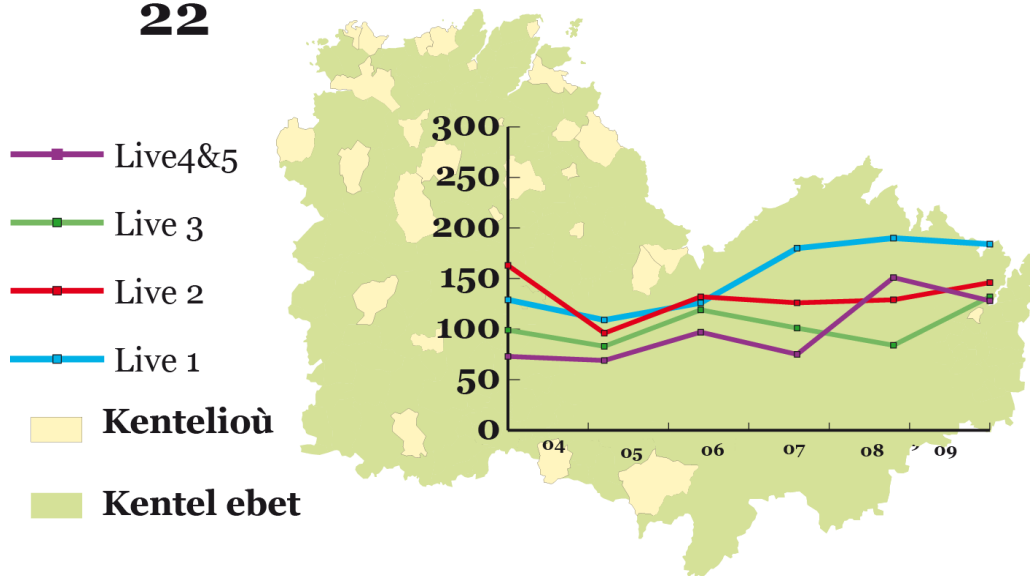
Kemper zo en ur blegenn diaes pa'z eus nebeutoc'h a zeskidi eget e Plougerne pe Landivizio (ma'z eus bet digoret kentelioù nevez). Izel e chom ivez e kêrioù Pondi, Karaez pe Redon m'emañ kreñv ar c'helenn divyezhek koulskoude.

N'eo ket kenkoulz stad an traoù e kumunioù ar Mor-Bihan ivez, evel en **Oriant**, kumun pobletañ an departamant gant un niver izel a dud enskrivet er c'hentelioù noz (10 den en distro-skol-mañ).

UR SELL WAR AR 6 VLOAZ TREMENET

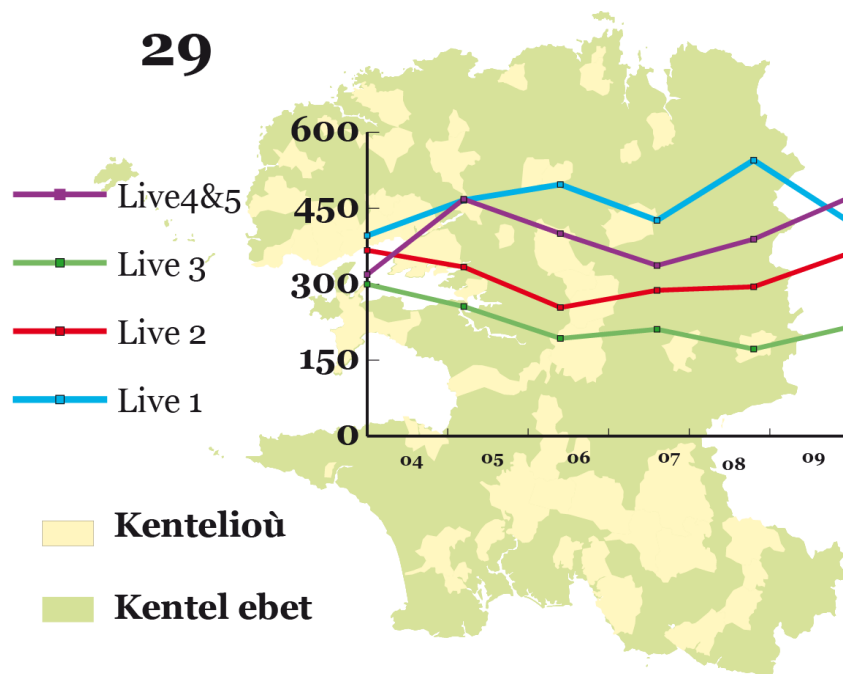
Muioc'h a zeskidi zo hiziv an deiz eget 5 bloaz zo e 2 zepartamant hepken : e Penn-ar-Bed (+10,7%) hag en Aodoù-an-Arvor (+33,8%). Stabil eo el Liger-Atlantel. Nebeutoc'h a zeskidi zo er Mor-Bihan (-19%) hag en Il-ha-Gwilen (-31,5%).

22

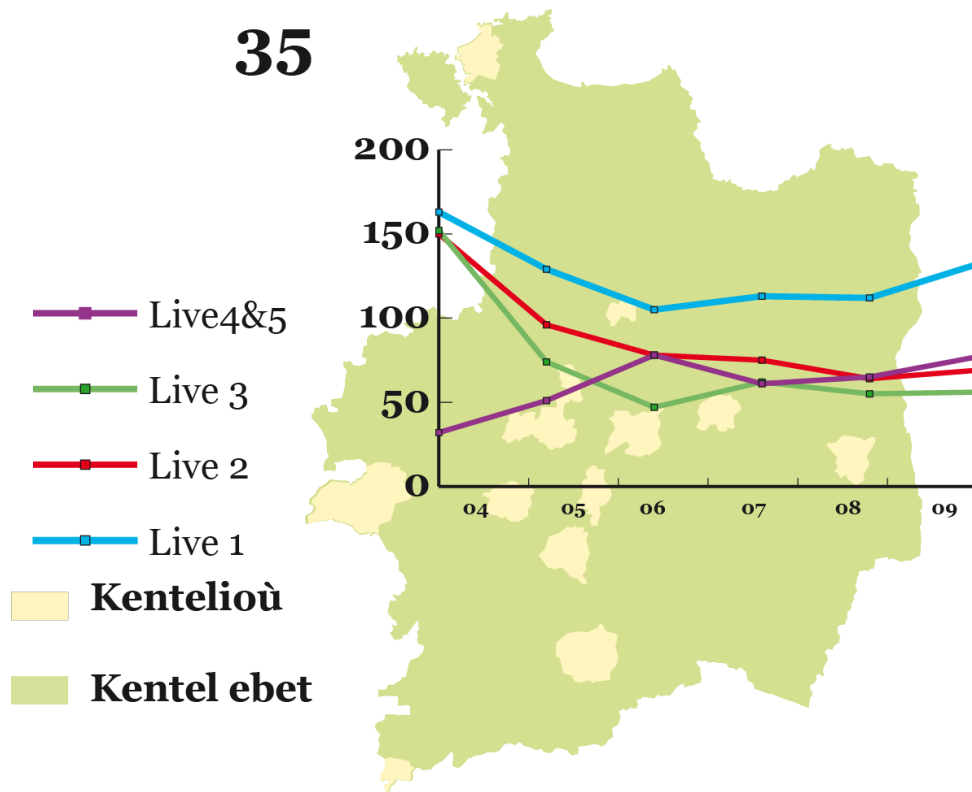
Muioc'h a zeskidi zo en holl liveoù (war-bouez un digresk bihan-kenañ evit al live 2) e 2009 eget e 2004. Abaoe 2006 e krog an niver a zeraouidi da greskiñ en-dro en Aodoù-an-Arvor. Ezhomm zo da ziorren e reter an departamant evit adkavout ul lusk kreskiñ el liveoù deraouidi evit boueta ar c'hresk hollek er bloavezhioù da zont. En un hanter eus an departamant emañ ar c'hinnig evit ar mare hepken. **Danvez zo da ziorren er reter** ma 'z eus kêrioù poblet dibourvez.

29

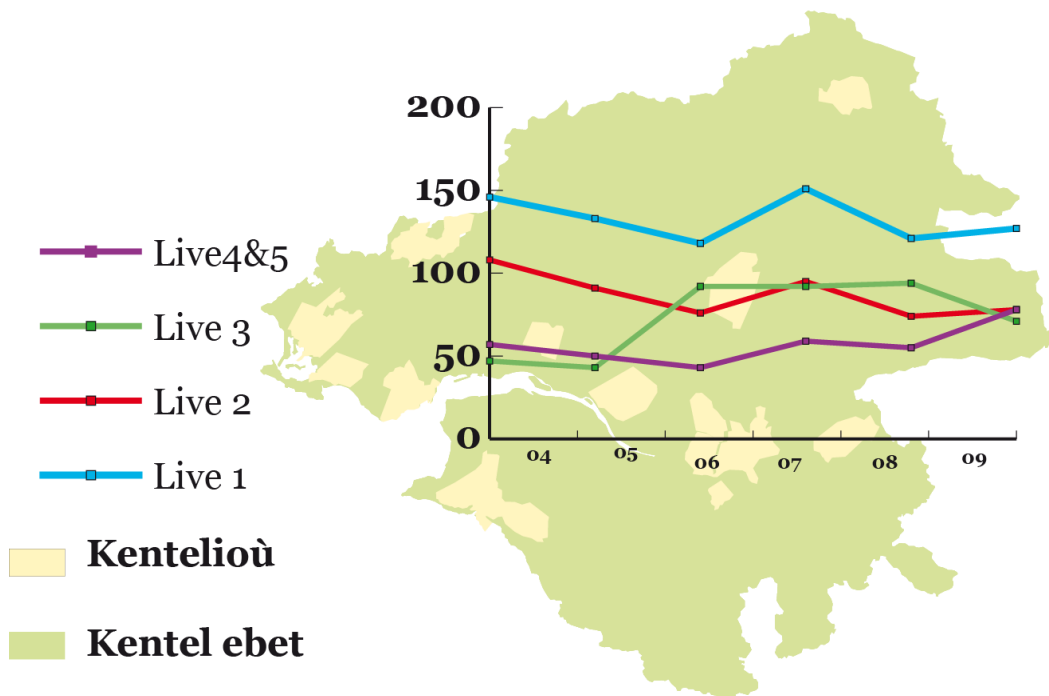
E 2009 en em gaver e Penn-ar-Bed gant ar memes niver a zeraouidi hag e 2004 daoust d'ar c'hresk a oa bet warlene. Abaoe an distro-skol-mañ ez eus **muioc'h a zeskidi el liveoù uhelañ eget tud o kregiñ** gant an deskiñ. Amañ eo aet ar c'helenn war-raok gant atalieroù (c'hoariva, lenn da skouer) a ya pelloc'h eget ar c'hentelioù. Chom a ra un nebeud lec'hioù dibourvez c'hoazh.

35

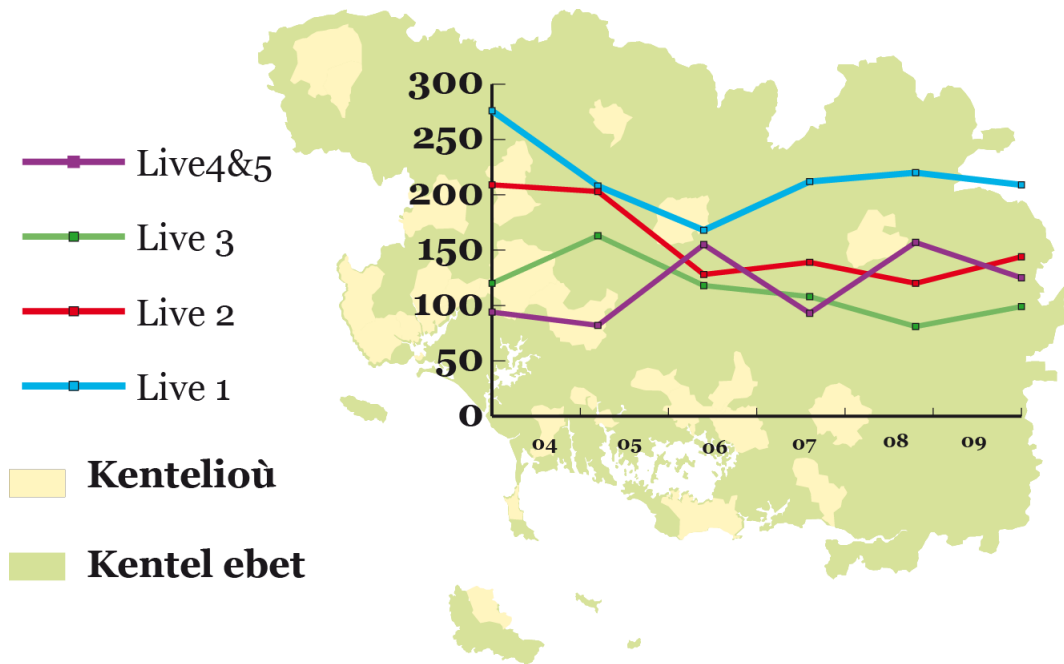

Kreskiñ a ra ar sifroù en Il-ha-Gwilen goude 2 vloavezh digeriñ lec'hioù nevez (2 warlene, 3 er bloaz-mañ) met n'eo ket bet adkavet ar memes niver a zeraouidi hag e 2004. Tost daougementet eo bet an niver a skoldi e fin ar red deskiñ, kalonekaus eo evit stummañ yezherien. **Danvez** zo da genderc'hel e **norzh hag e reter** an departamant.

44

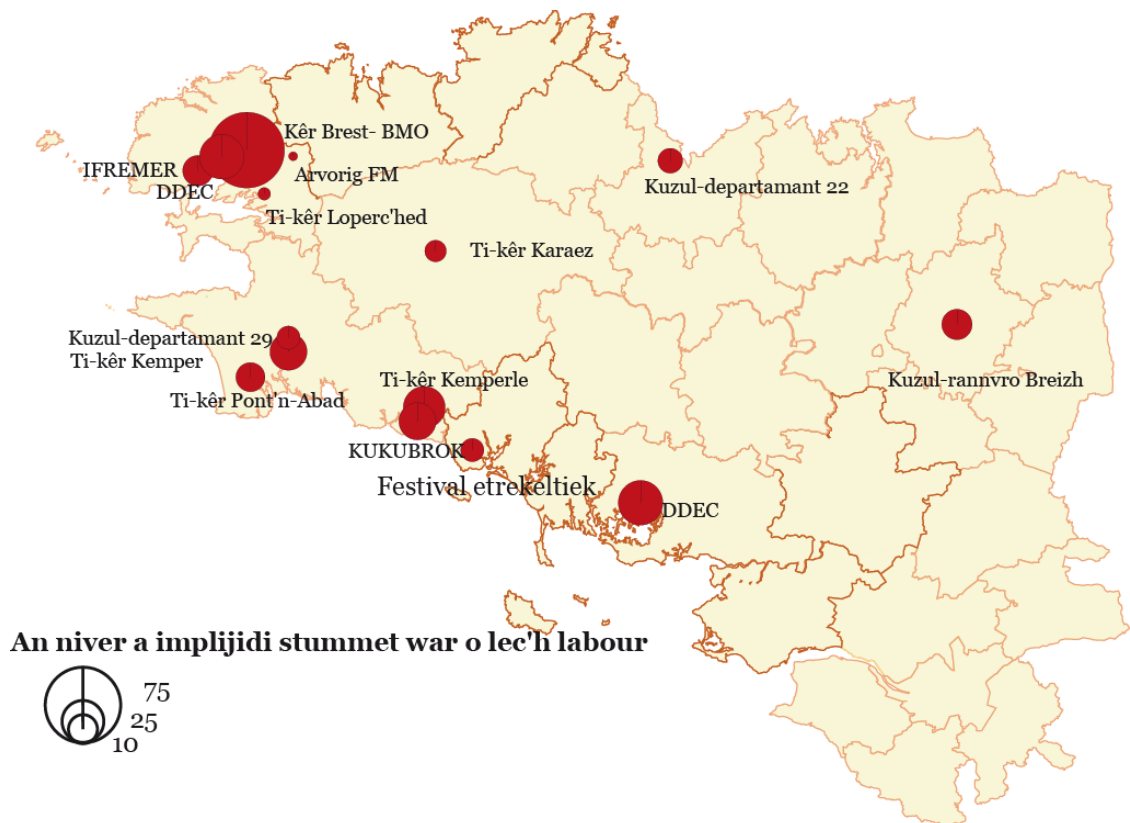

Aet eo al liveoù uhelañ war gresk el Liger-Atlantel, ar pezh a zo sin vat evit ar stummañ yezherien met eus tu an deraouidi ez eo troc'h-didroc'h an diorren hag e 2009 n'eus ket muioc'h a zeraouidi eget e 2004. E-kichen ur framm departamant e chom kalzik a gevredigezhioù bihan a c'hall mont da get a-daol-trumm. **Takadoù bras (Ankiniz, Klison...)** a chom hep kinnig c'hoazh.

Tost an holl liveoù zo ziskennet etre 2004 ha 2009 (war-bouez al liveoù 4&5 hag a zo gant ur c'hresk-digresk) Frammoù bras evel e Penn-ar-Bed a vank. Kalz a dakadoù goullo a chom (bro Pondi, reter an departamant...).

KENTELIOÙ SIZHUNIEK WAR AL LEC'H LABOUR

Muioc'h a dud a heuilh ur stummadur war o lec'h labour e 2009/2010 eget e 2008/2009 : war-dro 250 goprad ar bloaz-mañ, da lavaret eo **+10%**. An darn vrasañ eus ar stummadurioù-se zo kinniget gant strollegezhioù publik (10 diwar 15). An darn vrasañ anezho a oa kinniget e 2008/2009 c'hoazh, evel e Kuzul-rannvro Breizh pe e ti-kêr Kemper. Tost an holl anezho zo e **Penn-ar-Bed** hag er **Mor-Bihan**.

Roet ez eus bet lañs d'ur stummadur nevez gant Mervent evit implijidi **K.K. Bro Kemperle** (18). Deuet eo ar stummadur-se da heul sinadur Ya d'ar brezhoneg gant ar gumuniezh-kumunioù, evel ar stummadur e ti-kêr Kemperle hag a vod tost 25 implijad. Stummadurioù zo na vezont ket kinniget en-dro avat, evel e ti-kêr Pondi da skouer.

STAJOU

AR C'HINNIG STAJOU

Lec'hioù staj - bloavezh 2009/2010

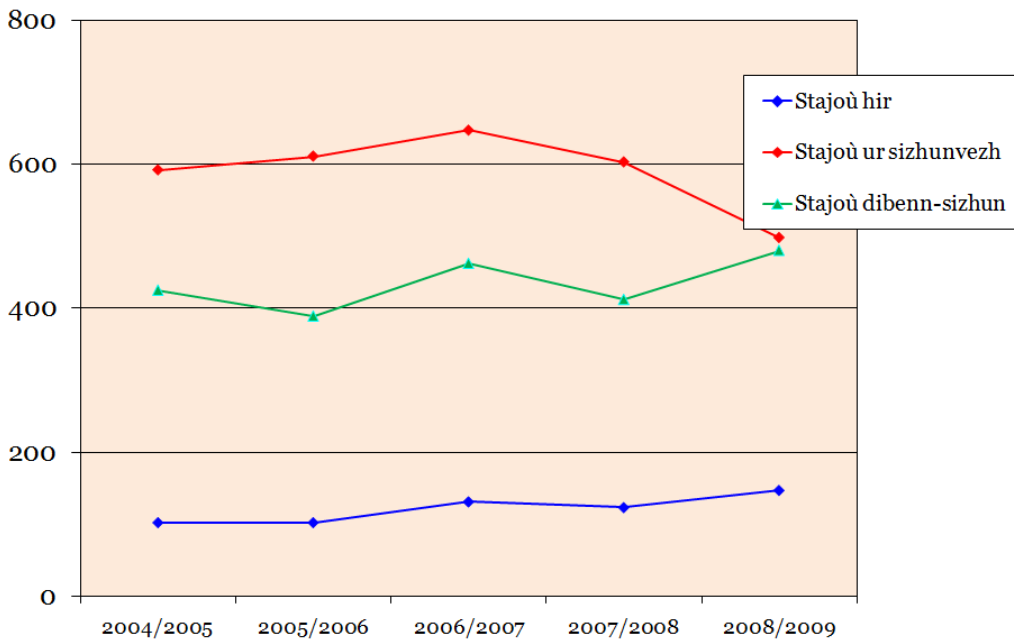
Aet eo war-raok ar **stummadurioù hir** kinniget e-keñver warlene : **daou lec'h nevez** zo evit ar stummadurioù hir, **an hent efedusañ** evit stummañ yezherien : **e Douarnenez** (kinniget gant Roudour) hag e **Gwengamp** (kinniget gant Stumdi) ma ne oa kinnig ebet. 9 lec'h stummañ dibaouez zo bremañ e Breizh. N'eus nemet al Liger-Atlantel ma ne vez kinnig ebet.

Aet eo war-raok ar c'hinnig stajoù berr e bro Naoned gant Kentelioù an noz ivez. Stabil eo an niver hollek a lec'hioù ma c'haller heuliañ stajoù (ur sizhun pe dibenn-sizhun) : 25 lec'h zo evel e 2008/2009 pa'z eus bet kollet lec'hioù staj er Mor-Bihan. Chom a ra tiriadoù n'int ket pourvezet gant staj ebet, evel e **bro Treger-ha-Goueloù**, an trede bro e-keñver an niver a skolidi er c'hentelioù noz koulskoude.

AR GOULENN STAJOÙ

An niver a stajidi e Breizh

Kreskiñ goustadik a ra an niver a stajidi er stajoù hir. **10 stajiad ouzhpenn a vez stummet well-wazh bep bloaz dre ar stajoù hir.** Ezhomm a vefe da ziorren c'hoazh ar stajoù-se evit respont d'an ezhommoù tud stummet war ar brezhoneg, er c'helenn da skouer. Kresket eo an niver a stajidi bet er stajoù dibenn-sizhun e-kerzh ar 5 bloaz diwezhañ. Nec'husoc'h eo emdroadur ar stajoù ur sizhunvezh : an eil bloavezh diouzh renk gant un digresk.

An niver a stajidi –bloavezh 2008/2009

	Stajoù hir	Stajoù ur sizhunvezh	Stajoù dibenn-sizhun	HOLLAD	Kresk bloaziek
Aodoù-an-Arvor		98	74	172	-
Penn-ar-Bed	81	333	112	526	- 80
Il-ha-Gwilen	20	60	58	138	36
Liger-Atlantel	-	-	141	141	43
Mor-Bihan	46	7	95	148	- 11
BREIZH	147	498	480	1 125	- 13
Emdroadur bloaziek	24	- 105	68	-5%	
Emdroadur bloaziek e %	20%	-17%	17%		

Sifroù war gresk

Sifroù war zigresk

sifroù stabil

An niver a stajidi dre vro –bloavezh 2008/2009

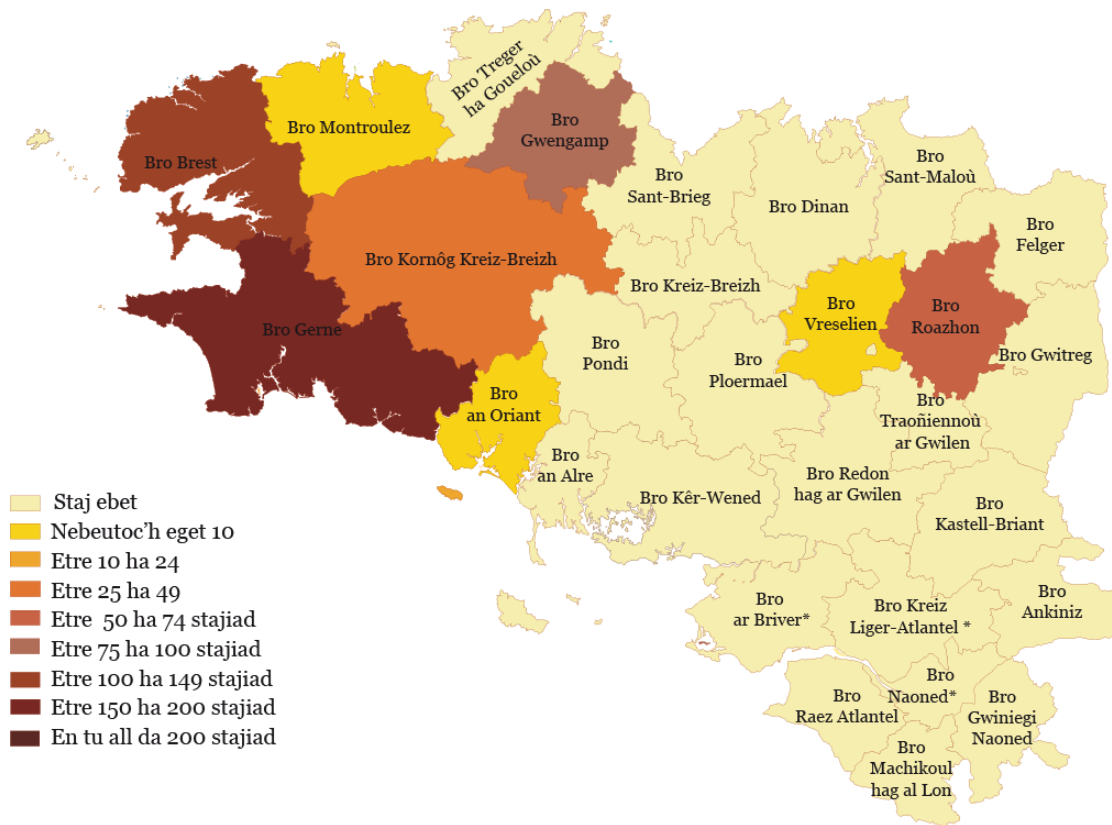
	Stajoù hir	Kresk bloaziek
B.Brest	59	1
B.an Oriant	46	23
B.Kornôg Kreiz Breizh	22	-
B.Roazhon	20	-
BREIZH	147	24

Kenderc'hel a ra sifroù ar stajoù hir da greskiñ. Ur c'hresk a 20% zo er bloaz-mañ. Gant se, e Breizh a-bezh, tost 14% eus an dud deuet a zesk ar yezh e-barzh stajoù zo gant ur stummadur hir. A drugarez d'ar **stummadur nevez kinniget gant Stumdi**, evit ar re o deus c'hoant da vont pelloc'h gant ar yezh, ez eus ur c'hresk. Ouzhpenn an hanter eus deskerien ar stajoù hir a vez stummet e **Penn-ar-Bed**. Ouzhpenn an hanter eus an oadourien o deus heuliet stajoù, forzh peseurt doare e vefe, en deus graet e Penn-ar-Bed ivez.

	Stajoù ur sizhunvezh	Kresk bloaziek
B.Gerne	192	131
B.Brest	106	-85
B.Gwengamp	98	-26
B.Roazhon	52	15
B.Kornôg Kreiz Breizh	26	-139
B.Montroulez	9	0
B.Breselien	8	8
B.an Oriant	7	-39
BREIZH	498	-105

Deuet eo bro Gerne da vezañ ar vro a zegemer ar muiañ a stajidi ur sizhunvezh e 2008/2009 a-drugarez da staj KEAV aozet er vro en hañv 2009 e Kastellin evel ma veze aozet e Skaer. Ar framm a zegemer ar muiañ a stajidi a seurt-se eo **KEAV** (tost un drederenn eus ar stajidi o deus heuliet ur staj ur sizhunvezh). Displegañ a ra digresk bras bro Kornôg Kreiz Breizh ivez, ma oa aozet ar stajoù e hañv 2008 (e Lopereg). Un digresk zo er stajoù aozet e 2008/2009, war bouez er stajoù aozet gant Skol an Emsav.

An niver a stajidi e stajoù ur sizhunvezh – bloavezh 2008/2009

Kinniget e vez stajoù ur sizhunvezh e 8 bro diwar 29.

An niver a stajidi er stajoù dibenn-sizhun – bloavezh 2008/2009

	Stajoù dibenn-sizhun	Kresk bloaziek
B.Naoned	74	29
B.Gerne	63	30
B.ar Briver	60	10
B.Gwengamp	59	-42
B.Roazhon	58	13
B.Kêr-Wened	38	24
B.Pondi	30	0
B.Brest	30	-16
B.Kornôg Kreiz Breizh	19	-2
B.an Oriant	16	0
B.Sant-Brieg	15	0
B.an Alre	11	0
B.Raez-Atlantel	7	7
BREIZH	480	68

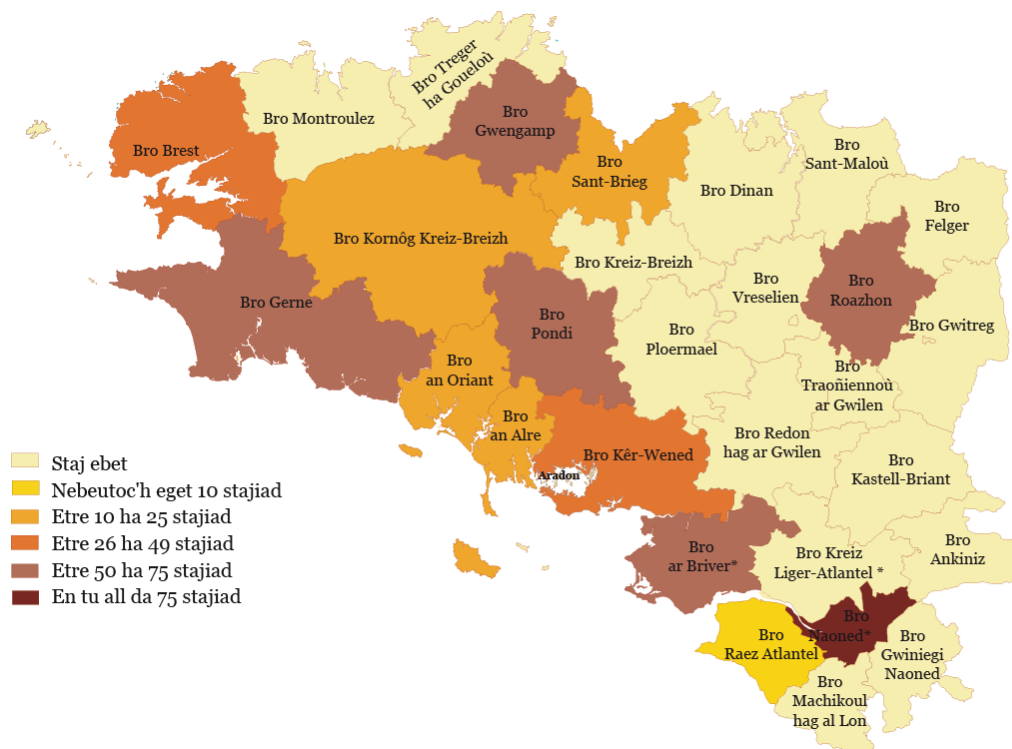
Kresket mat eo an niver a stajidi (stajoù dibenn-sizhun) e div vro bobletañ Breizh : **bro Roazhon** ha **bro Naoned**. A-drugarez d'an daou framm-se ez eus bet aozet stajoù e div vro nevez ivez : e bro Breselien gant Skol an Emsav hag e bro Raez-Atlantel gant Kentelioù an Noz. Ar c'hresk uhelañ zo e bro Gerne avat a-drugarez da stajoù brezhoneg Koad-Pin. Chom a ra Mervent ar framm a stumm ar muiañ a stajidi er vro.

Un digresk zo bet en Aodoù-an-Arvor abalamour d'an digresk gant Studi-ha-Dudi (ha berroc'h eo ar stajoù e-keñver ar bloaz tremenet ouzhpenn : un devezh e-lec'h daou). Daoust d'an digresk-se e chom Studi-ha-Dudi e-touez an tri framm kentañ a stumm ar muiañ ar stajidi dre ar stajoù dibenn-sizhun gant Kentelioù an Noz ha Skol an Emsav.

E-kerzh an hañv e vez an div drederenn eus an dud gant ar stajoù-sizhun.

An niver a stajidi er stajoù berr – bloavezh 2008/2009

Pa seller ouzh ar goulenn zo er c'hentelioù noz e tiriadoù zo e vefe **peadra da ziorren** stajoù. En Aodoù-an-Arvor e-maez ar c'hinnig e bro Gwengamp (Plijidi ha Plouha) ne vez ket aozet stajoù. Pempoull eo pevare kumun Breizh evit ar c'hentelioù-noz koulskoude. N'eus kinnig ebet e bro Treger-Goueloù, nag e bro Montroulez. Ma vez sellet ouzh ar pezh a vez kinniget er c'humunioù, n'eus staj berr ebet e Brest, Kemper pe Gwened kennebeut. El Liger-Atlantel e ra berzh ar stajoù berr met evit poent eo an departamant nemetañ hep stummadur hir.

En teir bro gentañ e kaver div vro eus al **Liger-Atlantel**. Deuet eo ar gevredigezh Kentelioù an noz da vezañ ar framm a stumm ar muiañ a dud dre ar stajoù dibenn-sizhun (un drederenn eus ar stajidi o deus heuliet ur staj berr e Breizh a-bezh). Er c'hontrol eo bihan pouez broioù Brest pe an Oriant. N'eus kinnig ebet e bro Montroulez kennebeut, ar vro ma'z eus bet ur c'hresk mat gant ar c'hentelioù-noz e distro-skol 2009 koulskoude. Eno n'eus framm ebet hag a ozfe stajoù.

KENTELIOÙ DRE LIZHER

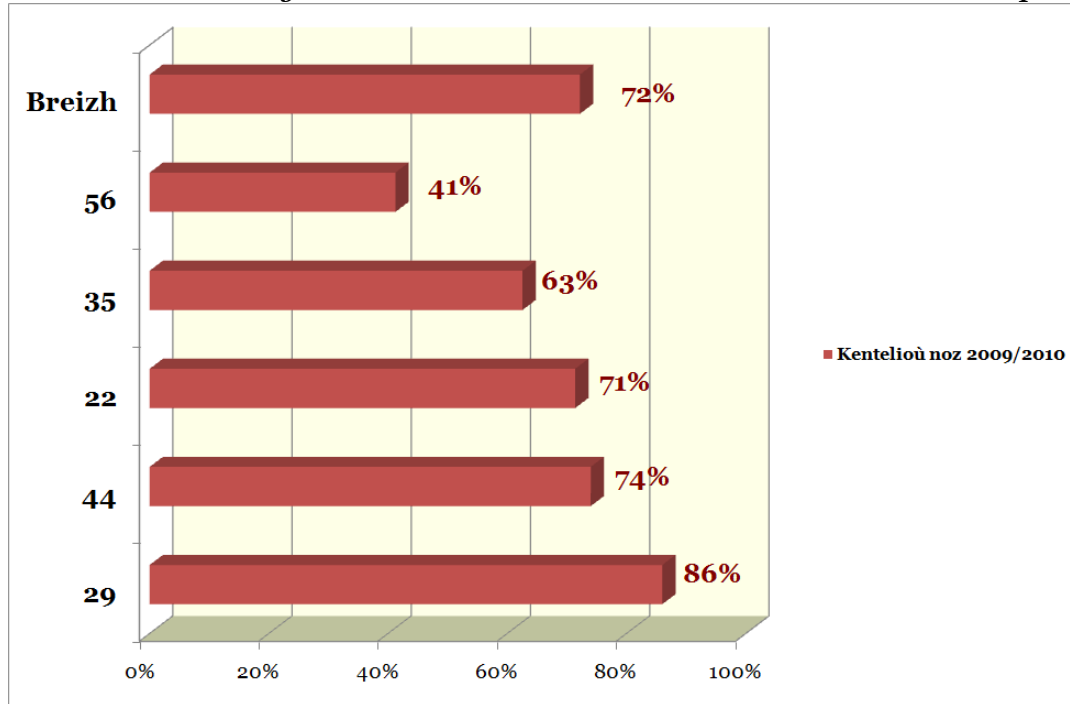
350 den a zesk brezhoneg dre lizher. 90% eus ar skoldi-se a heuilh ar c'hentelioù kinniget gant Skol Ober. An tri c'hard eus an deskidi zo deraouidi.

N'eus ket a zeskerezh enlinenn evit ar brezhoneg evit poent.

ROUEDAD DAO

Pal kentañ Deskiñ d'An Oadourien eo bodañ ar frammoù deskiñ evit an oadourien, er-maez eus an Deskadurezh Stad. He zachennoù labour eo ar bedagogiezh, an dafar kelenn, titouriñ an deskidi, stummañ ar gelennerien, micherelaat ar c'helenn d'an dud deuet.

Feur an deskidi stag ouzh rouedad DAO en niver hollek a zeskidi dre zepartamant

Aet eo rouedad DAO war raok c'hoazh e-keñver warlene. Tost an tri c'hard eus an deskidi er c'hentelioù noz zo stag ouzh ur gevredigezh ezel eus DAO. A-drugarez d'ar frammoù ezel eus DAO hag a ginnig muioc'h a lec'hioù deskiñ eget warlene ez a ar rouedad DAO war-raok ha n'eo ket a-drugarez da frammoù nevez emezelet da ZAO. Frammoù Penn-ar-Bed zo aet ar pellañ e rouedad DAO : pevar skoliad diwar bemp zo liammet ouzh rouedad DAO en departamant-se (an departamant en deus bet ar c'hresk brasañ e-keñver 2008/2009). An departamant zo aet ar pellañ er micherelaat eo ivez : **tost an tri c'hard eus al lec'hioù deskiñ zo kinniget gant frammoù a vicher e Penn-ar-Bed**. Ar skouer gontrol eo ar Mor-Bihan : eno n'emañ ket an hanter eus ar skolidi e liamm gant DAO.

PRIZIAÑ LIVE YEZH AN DESKIDI GANT DAO

448 eus an deskidi o deus bet un testeni gant priziadenn 2009 DAO. Daougementet eo bet an niver-se abaoe 2007, bloavezh m'eo bet kroget. 10% a zeskidi ouzhpenn zo bet priziet e-keñver 2008.

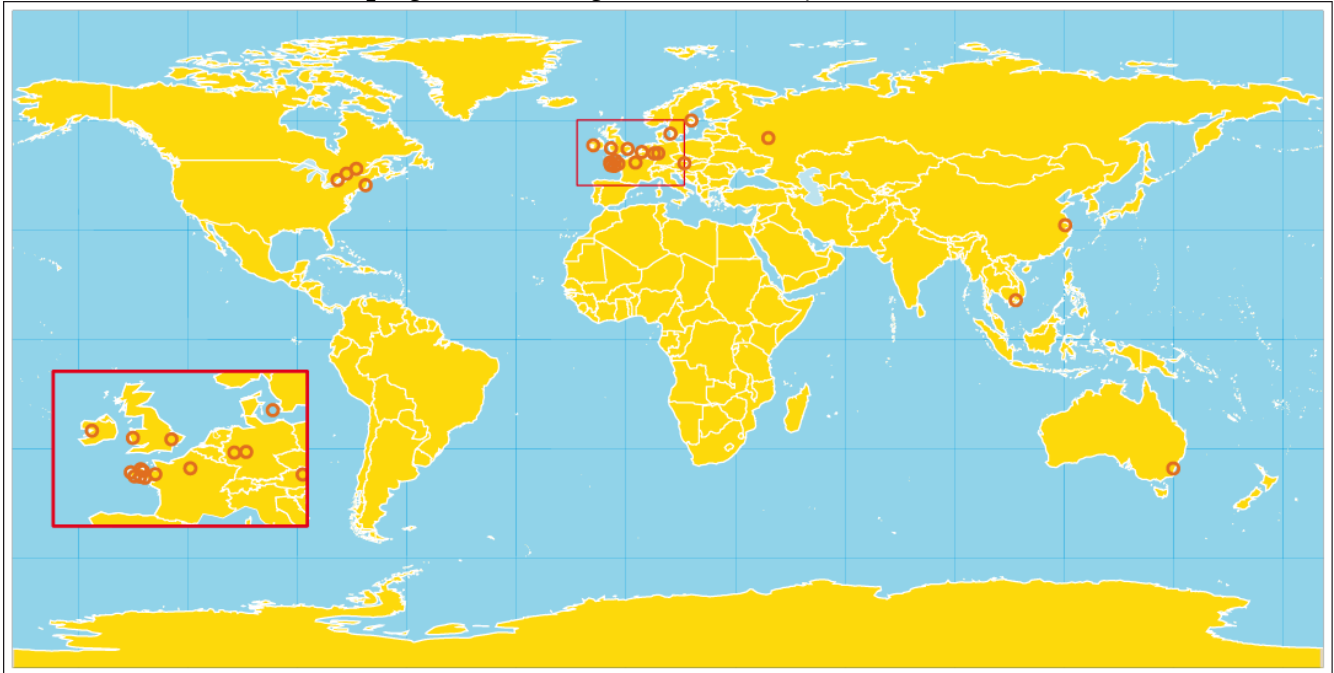
11 framm a gemer perzh er briziadenn-se (12 e 2008) e-touez frammoù brasañ Breizh.

AR C'HINNIG KENTELIOÙ E-MAEZ BREIZH

Renablet hon eus 34 lec'h deskiñ e-maez Breizh. Un drederenn eus al lec'hioù-se zo e Pariz ha bro Pariz.

Er bed a-bezh ez eus tud dedennet gant ar yezh, eus **Toronto betek Sydney** : renablet hon eus 21 lec'h a ginnig kentelioù brezhoneg e-maez Frañs e 14 bro (an darn vrasañ anezho e skolioù-meur). Bep bloaz e tizoolomp lec'hioù nevez, evel e Vietnam pe e Sydney da skouer ar bloaz-mañ.

Kentelioù e skolioù-meur pe gant kevredigezhioù e 2009/2010

KLOZADENN : UR C'HRESK DIASUR

Aet eo an niver a zeskidi war-raok e 2009 : +2,5 %. An eil bloavezh da heul eo ez eus kresk.

Diorren a ra ar rouedad kentelioù noz c'hoazh : **14 lec'h nevez** zo bet en distro-skol-mañ hag an hanter anezho zo **e bro Roazhon hag el Liger-Atlantel**. An holl zepartamantoù zo gant ur c'hresk, splann pe splannoc'h (muioc'h a zeskidi zo bremañ en Aodoù-an-Arvor eget er Mor-Bihan). Ur vro nevez a zegemer kentelioù : bro Kastell-Briant.

Deuet eo a-benn departamant an Il-ha-Gwilen da lakaat un harz d'an digresk. Roazhon eo ar gumun gentañ koulz evit ar c'hentelioù d'an dud deuet hag evit ar skolioù divyezhek neuze. Meurgêr Naoned a gaver e-touez ar c'hreskoù brasañ ivez, a-drugarez d'ur politikerezh digeriñ kaset da benn gant ar c'hevredigezhioù. Lañs zo ivez en distro-skol-mañ gant ar c'humunioù etre evel Gwengamp, Landivizio pe Kastell-Paol pe c'hoazh e K.K. bro an Hirwazh. Stag eo ar c'hreskoù kentoc'h eus startijenn ar c'hevredigezhioù eget eus ur goulenn sokial brasoc'h pe bihanoc'h hervez al lec'hioù. Ar memes goulenn pe nann goulenn zo e pep lec'h e Breizh, nemet e lec'hioù zo zo kevredigezhioù pe hiniennoù oberiant gant startijenn.

Gant 2 lec'h nevez (Douarnenez ha Gwengamp) en em led rouedad ar stummadur hir. A-bouez eo peogwir eo an efedusañ evit stummañ yezherien. Kenderc'hel a ra an niver a stajidi 6 miz da vont war raok, met goustadik memes tra gant 10 stajiad stummet ouzhpenn bep bloaz er 5 bloaz tremenet.

Muioc'h a stummadurioù kinniget war al **lec'h labour** zo a-drugarez d'ar c'houlzad **Ya d'ar brezhoneg**.

Poentoù du zo gant an distro-skol avat.

Bresk eo ar c'hresk-se koulskoude peogwir e tigrisk an niver a zeraouidi er c'hentelioù-noz (- 11 %). Digresk a c'hellfe bezañ e sifr hollek an distroioù-skol a zeu neuze. Digresk zo **e Penn-ar-Bed dreist-holl** ma'z eus 22% nebeutoc'h a enskrivadurioù e live an deraouidi en distro-skol-mañ. Splannoc'h eo an digresk e bro Gerne c'hoazh.

Nec'hus eo emdroadur ar c'helenn d'an dud deuet er **Mor-Bihan** : bras e chom an takadoù goull, e kêr **an Orient** ez eus un niver izel a zeskidi ha dibaot eo ar stajoù dibenn-sizhun, el lec'hioù ma ya mat gant ar c'hentelioù-noz zoken (bro an Alre). Mod all ez eus bet digresk bras e **KK bro Kemperle** (hag a oa gant un distro-skol mat e 2008).

Da heuliañ emañ emdroadur ar c'hentelioù noz abalamour d'an digresk nec'hus e live an deraouidi. Danvez zo da ziorren en ur ledanaat ar c'hinnig : mont tostoc'h d'an dud en amzer (kinnig kentelioù ar Sadorn vintin pe war an deiz e-kerzh ar sizhun) hag e-keñver lec'hioù (e 65 kumuniezh-kumunioù diwar 140 n'eus kinnig ebet, 8 anezho o vezañ e Breizh-Izel ; er c'herioù bras ez eus ezhomm ober ur c'hinnig tost d'an dud, dre garter).

Mankout a ra un hentenn deskiñ enlinenn evit ar brezhoneg. Un dra ret eo evit klokaat ar c'hentelioù. N'eur ket aet kalz war-raok war an dachenn-se c'hoazh evit ar brezhoneg.

Hent ar micherelaat zo ret heuliañ evit mont war-raok. A-bouez eo harp ar galloudoù foran evit diorren ar c'helenn d'an oadourien, evit krouiñ postoù labour da skouer. Evel er c'helenn divyezhek e tremeno diorren ar c'helenn d'an dud deuet dre zigeriñ lec'hioù nevez, er c'humunioù dibourvez.